

Z inscenácie Dvořákovho *Dimitrija* v brnenskom štátnom divadle. V popredí J. Paltočová.

Dimitrij na brnenskej scéne

Po 24 rokoch uviedol súbor opery *Štátného divadla v Brne* premiéru reprezentatívneho diela českej opernej tvorby, *Dimitrija* od *Antonína Dvořáka*. Námetovo patrí *Dimitrij* k tzv. historickým operám, kde dramatická a

historická pravdivosť je obyčajne obetovaná okázalému efektu, pátosu i vonkajšiemu uplatneniu vsetkých ľudsko-dramatických zložiek. *M. Červinková* spracovala námet v duchu tohto slohu. Konflikty medzi Poľskom a moskovským kniežactvom nie sú tu podané historicky verne, ale sústredila sa na tragický osud *Dimitrija* a psychologickú vieryhodnosť hlavných postáv. Hudba presvedčuje bohatstvom melódických nápadov, osobitou vynalievavou inštrumentáciou a značnou dávkou dramatického fondu. Premiéra bola v roku 1882 v *Novom českom divadle* pod vedením *M. Angru*. Opera sa stala terčom mnohých výpadov. Českí stúpeni Wagnera ju označili za návrat k prežitému veľkoopernému štýlu.

Po niekoľkých reprízach sa urobili dielčie úpravy. V roku 1894 skladateľ prepracoval (za svojho pobytu v Amerike) celú partitúru. Kládol dôraz na rýchly dramatický spád, obmedzoval rozsah árií, vylepšoval deklamáciu. Premiéra tejto verzie bola v pražskom Národnom divadle v novembri r. 1894. V súčasnosti sa táto opera hrá v kombinovanom tvare, v spojení prvej a druhej verzie, autorom úpravy je *Karel Kovařovic*.

Uvedenie *Dimitrija* na scénu je šťastným počínom už aj preto, že je to opera pomerne málo známa. Dielo je svojím spôsobom jedinečné a náročné, ale jeho dokonalé predvedenie vyžaduje umelecký čin prvého stupňa. Dirigent *Jan Stych* sústredil okolo seba to najlepšie, čím brnenský operný súbor v súčasnosti disponuje a k spolupráci v réžijnej a výtvarnej zložke prizvali pražského *Ladislava Štrosa* a *Marcela Pokorného*. Inšcenátori ukázali postavu *Dimitrija* nie ako samozvanca, ale ako čára ľudom obľúbeného. V ich rukách *Dimitrij* skoná a jemu patria i záverečné slová opery. *Dimitrija* domnienka, že je skutočným cárom, stavia ho do úlohy oklamaného panovníka, ktorého objektívne podmienky uštvú k smrti. *Dimitrij* sa javí v pravom slova zmysle ako charakterný hrdina. V dynamickej práci so zborom dáva režisér celej opere väčší dramatický spád. Nejde mu o historický popis, ale o javiskovú českú báseň na Dvořákovu hudbu. Tiež vo výtvarnej zložke vychádza *L. Štros* z Dvořákovy hudby, ktorú cíti v tyrkysovej a zlatej farbe. Nezaobrá sa detailom, celé dielo koncipuje na točne, ktorá je v niektorých situáciách dynamická a podporuje dramatickosť určitých výstupov. Jednotu dejiska vyjadruje jednotou pôdorysu a malými atribútami naznačuje lokalitu Kremľa, ktorú prepisuje a umocňuje do javiskovej stylizácie.

V titulnej úlohe alternuje *zsl. umelec Vilém Přibyl* s *Jiřím Olejníčkom*, postavu *Marfy* vytvára *Jarmila Palivová* a *Daniela Suryová*, *Marinu Gita Abrahamovú* so *Zdenkou Kareninovou*, *Xeniu Jindra Pokorná*, *Sušského Jiří Přichystal*. Ďalej účinkujú *Josef Klán*, *Stanislav Bechynský*, choreografom je *Rudolf Karhánek* a zboru našťudoval *Josef Pančík*. P. HEERENOVÁ

Málo záujemcov o českú tvorbu?

Bratislava sa môže pochváliť značným množstvom milovníkov komornej hudby. Napriek tomu na nedelnom matiné z českej súčasnej hudby (12. XI.) zivala prázdnotou Zrkadlová sieň Primaciálneho paláca. Žiaľ, dnes nás neprekvapí skutočnosť, že ani koncerty špičkových umelcov (v našom prípade českých) sa nestretnú vždy s dostatočným záujmom. A tak interpreti matiné — *Kvarteto mesta Prahy*, *Due Boemi* a *Peter Messiereur* s *Jarmilou Kozderkovou* — prezentovali pestrý výber z českej komornej tvorby posledných rokov pred pár desiatkami poslucháčov.

Úvodnou skladbou matiné boli *Tre pezi per i Due Boemi Štěpána Luckého*. Skladba, ako to vyplýva už z jej názvu, je inšpirovaná interpretačným umením známeho basklarinetistu *Josefa Horáka* a klaviristky *Emy Kovárnej*, ktorým je i venovaná. Už v prvej časti (*Rapsodia*) upútal Horák svojím perfektným zvládnutím prekvapujúceho rozsahu nástroja — od zvučných pedálových tónov, až po pôsobivé flagoletty — s jemným nuansovaním farieb. Oproti tejto časti nasledovná *Nenia* využíva bohatšie traktovaný klavírny part, kým basklarinet tvorí k nemu kontrastnú kantilenu. Záverečné *Capriccio* prezentuje autora ako skladateľa so zreteľným zmyslom pre gradáciu a dôkladné využitie osobitostí techniky obidvoch nástrojov. Interpreti — *Due Boemi* — uviedli dielo s hlbokým záujmom.

Aj *Husľová sonáta Jiřiho Matysa* je inšpirovaná svojím interpretom — *Petrom Messiereurom*. Skladba má štyri časti, tvoriace cyklickú sonátovú formu v skoncentrovanej podobe. Jej výrazným prvkom je prízračná faktúra s dramatickým vyvrcholením v tretej časti. *Messiereur* podal v podstate výborný výkon, skladba však pri svojej stručnosti nedovolila interpretovi rozospievať niektoré kantilény, a tak isté miesta vyzneli trochu sucho. Napriek tomu má dielo najlepšie predpoklady stať sa vyhľadávanou skladbou k doplneniu repertoáru ne jedného huslistu.

Tretie sláčikové kvarteto Jana Tausingera z roku 1967 prezentuje svojho autora ako skladateľa dôkladne oboznámeného s najnovšími kompozičnými technikami. Trojčastová skladba upúta koloritom prvej časti, s výrazným využitím violončelových pizzicát — s permutovanými tónovými sériami ostatných nástrojov, kým v druhej časti predstavuje osobitú syntézu tonality s dodekafóniou (*Reminor*), miestami pripomínajúcou sadzbu *Lutoslawského Kvarteta*. Záverečné *Conclusion* tvorí dynamickú a farebnú gradáciu na podklade tónových sérií. *Kvarteto mesta Prahy* uviedlo skladbu s pozoruhodným zmyslom pre farebnosť a dynamickosť, ich silnou stránkou je ne-

pochybne skvelá súhra, ktorá upútala publikum hneď po prvých taktov. Dúšou súboru je primárius *Břetislav Novotný*, ktorý skladbu zvládol „najmuzikálnejšie“. Pozoruhodný výkon podal violončelista *Jan Širc*, ktorého part sa zdá v skladbe najviac exponovaný.

Vrcholom, či skôr zlatým klincom programu matiné českej komornej hudby bola skladba *Václava Kučeru Tabu a Due Boemi*, jednak vďaka svojmu nezvyklému inštrumentáru (klaviristka obsluhuje rad bicích nástrojov a takmer vôbec nehrá na klavírtúre), jednak svojou zvukovosťou a silným emotívnym posolstvom. Skladateľ dochádza k svojráznej syntéze tembrových a rytmických prvkov afrického folklóru s výrazovou škálou Novej hudby. V jednočasťovom diele vyvoláva neustále napätie v podstate tradičné „posadený“ basklarinetový part, oproti výraznej farebnosti a zvukovosti partu „klavírnemu“. Interpretáciou *Kučerovo Tabu* sa *Due Boemi* predstavili bratislavskému publiku ako interpreti, ktorým nie je vzdialené ani zvládnutie iného inštrumentára, ba skôr sa im tento typ hudby zdá najpriliehavejší. Skvelý výkon v *Kučerovej skladbe* podala *Ema Kovárňová* — najmä zmyslom pre gradáciu a dramatickosť a *Josef Horák* improvizáciou do strún klavíru. Záverečnou skladbou matiné bolo *II. sláčikové kvarteto Josefa Matěja*. Trojčastová skladba prezentovala autora, snažiaco sa o silný emotívny účinok, za pomoci v podstate klasických výrazových prostriedkov. Kvarteto v susedstve ostatných skladieb matiné vyznelo značne tradične, ale nemožno mu uprieť pozoruhodnú melódiosť, ktorá zrejme tvorí dominantu autorovho hudobného prejavu. Matěj sa vo svojom kvartete usiluje o syntézu folklórnych prvkov (lašských) so súčasnými kompozičnými smermi, pričom je zrejme, že práve folklórne prvky sú autorovi bližšie. Najzreteľnejšie sa táto skutočnosť prejavuje v *Passacaglii*, najmä v jej rytmicko-melodickej stavbe. Kvarteto mesta Prahy predviedlo skladbu s hlbokým entuziazmom a výraznou rovnováhou. Skladba trochu utrpela svojou nepomernou dĺžkou voči ostatným dielam matiné, čomu do určitej miery napomohla i mierna unavenosť publika — koncert prebiehal bez prestávky.

Dominantou matiné, ktoré bratislavskému publiku predstavilo niekoľko nových diel českých autorov v podaní popredných českých umelcov, bolo vystúpenie *Due Boemi*. Je hanbou, že práve toto vynikajúce duo odišlo prednedávnom z tej istej Zrkadlovej siene bez odhrania jediného tónu — dôvod: nepriatnosť publika! Aspoň teraz sme však zažili kus ich umenia, ako aj interpretovaných kolegov na tomto vydarenom podujatí. M. ADAMČIAK

● Dňa 22. októbra t. r. sa predstavili pražskému publiku na spoločnom koncerte v Dome umelcov detské spevácke zboru Čs. rozhlasu v Prahe a v Bratislave. Pražský zbor pod vedením doc. dr. Bohumila Kulínskeho sa o. i. predstavil v kánonoch Pavla Vranického a s detskými zbormi O. Máchu. Slovenský súbor pod vedením Ondreja Francisciho sa (okrem jedného zboru Petra Ebena a *Dimitrija Šostakoviča*) venoval výhradne detskej zborovej tvorbe súčasných slovenských skladateľov. Zaujal farebnou kompaktnosťou, prirodzenosťou a spontánnym prejavom (ktorý — naopak — chýbal pražskému zboru), dynamickou šírkou a vzorným prístupom k jednotlivým zborom. Je mylné apriorne porovnávať obe telesá, lebo treba uvážiť ich vekovú hranicu, možnosť výberu a ďalšie faktory.

Sovietsky organista v Bratislave

Medzi kultúrne akcie, usporiadané pri príležitosti osláv 50. výročia vzniku ZSSR, zaradil Mestský dom kultúry a osvetu v Bratislave aj koncert (20. XI.) sovietskeho organistu *Olgerta Cintyňa*, ktorého meno je pre naše obecenstvo dosiaľ málo známe. Ako sa dozvedáme z programového bulletinu, Cintyň sa donedávna venoval dirigovaniu štátneho akademického zboru *Lotyšskej SSR* a iba od roku 1969 je koncertne činný ako organista. Pravdepodobne práve z krátkodobej a málo dostačujúcej koncertnej skúsenosti vyplynuli niektoré interpretačné nedostatky, ktoré sme u neho, žiaľ, museli konštatovať.

Týka sa to hlavne prvej časti programu, pre ktorú si organista pripravil výlučne *Bachove* skladby — *Prelúdium a fúgu c mol*, *Prelúdium a fúgu h mol* a *Fantáziu a fúgu g mol*. Azda snaha o využitie farebných a zvukových možností nástroja zapríčinila nie príliš šťastnú voľbu a kombináciu registrov, ich pričasté striedanie a neustále umocňovanie zvukovej intenzity. Z takéhoto postupu vyplynula tektonická roztrieštenosť, nesúvislý dynamický priebeh skladieb a pochybná výstavba gradácií, čím nutne utrpela celková koncepcia interpretovaných diel. Dost nepríjemne musela na poslucháča pôsobiť značná rytmická nevyrovnanosť a neistota, váhové, labilné nástupy jednotlivých fráz i nejednotná súhra manúolov s pedálmi.

GRAMORECENZIA

REVOLUČNÉ
A ROBOTNÍCKE
PIESNE

VEJ, ČERVENÁ ZÁSTAVA

OPUS

VEJ, ČERVENÁ ZÁSTAVA — Robotnícke a revolučné piesne

© OPUS, Mono 9012 0180

Slovenský filharmonický zbor dirigujú *Ondrej Lenárd* a *Pavol Bagin* (A strana). Slovenský filharmonický zbor a Ústrednú hudbu ČSLA diriguje *Karel Šťastný*, zbor a orchester VUS-u diriguje *Pavol Bagin*, mužský zbor a Malý rozhlasový orchester diriguje *Vlastimil Horák*, zbor a Košický rozhlasový orchester diriguje *Ján Šeňl*, zbor a orchester Láčnice diriguje *Miroslav Šmíd*.

Pod spoločným titulom „*Vej, červená zástava*“ vyšla v Slovenskom hudobnom vydavateľstve OPUS nová gramoplatňa venovaná 55. výročiu Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. O jej obsahu vecnejšie informuje podtitul „*Robotnícke a revolučné piesne*“. Editor *Vladimír Sľuka* tu zoradil výber piesní a zborov, ktoré stáli pri zrode slovenského robotníckeho hnutia a s obľubou ich zahŕňali do svojho repertoáru robotnícke spevokoly v minulosti i dnes. Nahrávka môže do istej miery posúdiť ako pomerne súvislý prehľad vývoja slovenskej robotníckej a revolučnej piesne — jednak z hľadiska ich textového obsahu a jednak z hľadiska rýdzo hudobného. Po textovej stránke môžeme vystopovať predovšetkým vývoj samotného robotníckeho hnutia na Slovensku, čo sa odráža hlavne vo výbere tém, ktoré sa v stredobodnom pozornosti slovenského proletariátu tej-ktorej doby: začiatky odporu voči vykorisťovaniu a útlaku, neskôr uvedomé revolučné texty, až po súčasné angažované, budovateľské a mierové témy. Vývinové zoradenie skladieb je na prvé počutie zrejme i zo zložky hudobnej. Kým v začiatočnom štádiu činnosti slovenských robotníckych spevokolov si tieto z nedostatku iných možností preberali do svojho repertoáru väčšinou piesne cudzie (nemecké, ruské, maďarské, české), niekedy doložené novým slovenským textom, v nedávnej minulosti a v súčasnosti už vznikol rad pôvodných piesní budovateľského charakteru, ktorých hudobná reč jasne nesie pečať národnej príslušnosti svojich tvorcov (napr. Mierová pieseň *Simona Jurovského*).

Na platni, vyrobenej v spolupráci s Čs. rozhlasom, sa podieľa viac autorov i interpretov. Niektoré snímky sú prevzaté z rozhlasového archívu. Nové nahrávky starších zborov vznikli po úprave *Zdenka Mikulu* a *Jána Hrka* (Stará revolučná pieseň, *Revolučná z Polomky*, *Zdvihni sa, zdvihni*). Medzi menami autorov pôvodných skladieb nájdeme meno *Františka Prášila*, *Jána Hrka*, *Milana Nováka*, *Ota Ferenczyho* a *Simona Jurovského*. K obsahovej tematike snímky svojou symbolikou zodpovedá aj výtvarné riešenie obálky (vlajka červená zástava) *Miroslava Velikého*. DAGMAR KOVÁROVÁ

V druhej časti koncertu uviedol organista *Fantáziu g mol Alfréda Kalinina*, *Toccatu od Bohuslava Mateja Černo-horského*, cyklus piesní *Jeana Langlaisa* a *Fantáziu a fúgu na meno BACH* od *Franza Liszta*. Možno povedať, že oproti prvej polovici hral už vyrovnanejšie, kludnejšie, asi vďaka výberu skladieb, čo nás utvrdilo v domnienke, že *Bach* mu veľmi „nesedí“. *Messiaenovsky* ladené piesne (bolesti, radosti, pokoja a *Hrdinská pieseň*) *Jeana Langlaisa* boli pre Cintyňa príležitosťou predviesť svoje muzikantské čítenie v inom svetle: tu už nebolo možné uspokojiť sa s burácujúcim zvukom organu, čoho si bol interpret dobre vedomý a v rámci toho sa mu úspešne podarilo vykresliť náladu drobných hudobných obrázkov. Skoda len, že sa zameraval radšej na skutočného *Messiaena*. V osvedčenej organovej skladbe *Franza Liszta* sa prejavili zas jeho slušné technické dispozície, ktoré v *Bachovi* zostávajú akosi utajené. A tak nás v závere večera napadla myšlienka, či je nutné, aby každý organista — či už z úcty, alebo z konvencie — zaradoval do svojich koncertných výstupní bezpodmienečne *Bacha*, bez ohľadu na seba a na svoj naturel, ktorý si potom dielo veľkého majstra „prešívá“ podľa svojho, poškozujúce tak seba samého...? DAGMAR KOVÁROVÁ

HUDOBNÝ ŽIVOT 72

23

11. XII. 1972 ● Roč. IV. ● Cena Kčs 2,—

V zajatí hudby...

Snímka: J. Dezort

Z diskusie na ideologickom pléne ÚV KSS o problémoch kultúry

O pravdivosti a angažovanosti

Hoci od zasednutia ideologického pléna ÚV KSS uplynulo už viac dní, predseda sa vraciame k vystúpeniu s. Miroslava Váika, ktorý sa v podstatnej časti svojho príhovoru zaoberal stále aktuálnymi otázkami angažovanosti socialistického umenia, problémami talentu a pravdy v socialistickej kultúre a umení.

Myslím, že toto plénum by nemalo byť iba bilanciou problémov a vykonanej práce, ale malo by naznačiť aj hlavné smery rozvoja v oblasti ideológie, kultúry, malo by byť svojho druhu medzníkom, prechodom do obdobia charakteristického vyššou úrovňou práce, jej novou kvalitou. Zdá sa mi, že v oblasti kultúry sme dosiahli už veľa, takmer všetko, čo sa dalo dosiahnuť presvedčaním, agitáciou, propagandou, dobrým slovom a často i dobrým príkladom. Očakáva nás teraz jediné: premeniť slová na činy. Získali sme veľa užitočných poznatkov a nadobudli veľa skúseností. Ale iba zo skúseností nevyužijeme. Mohli by sme

umenia

sa síce utešit starorímskym filozofom Senecom, ktorý tvrdí, že „pokročilejší uchádzači o múdrosť patria síce ešte do počtu hlupákov, ale delí ich predseda už od nich značná medzera“, ale bola by to útecha do istej miery platonická. Sme dosť múdri pre potreby včerajška, ale múdrosť pre zajtrajšok musíme krvopotne nadobudnúť. Môžeme sa poučiť z minulosti, ale budúce skúsenosti sa nedajú osvojiť teoreticky a už najmenej nie v oblasti kultúry, kde každý vyriešený problém vyvoláva problémy nové, kde každá odpoveď prináša so sebou rad nových otázok.

Dozvoľte, aby som uviedol príklad. Koncerty tohtoročných BHS videlo 27 000 ľudí. A možno po prvý raz v histórii sa stalo, že zástupca istého bratislavského závodu ponúkol Slovkoncertu, agentúre, ktorá festival organizovala, úplatok za získanie lístkov na koncert vážnej hudby. Negatívny sprievodný zjav nášho spoločenského vývoja sa síce takto ocitol v pozitívnej polohe, ale jadro veci je v niečom inom. V tom, ako organizovať pre budúcnosť podobné festivaly tak, aby sa uspokojil objektívny záujem, aby sa uspokojili ozaj reálne už existujúce kultúrne potreby (Pokračovanie na 2. str.)

Mestský výbor Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, Mestský dom kultúry a osvety a Mestský výbor Matice slovenskej v Bratislave na počesť 50. výročia vzniku Zväzu sovietskych socialistických republík a 55. výročia Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie usporiadali v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca v piatok 10. novembra t. r. slávnostný večer z diel ruských a sovietskych skladateľov a spisovateľov.

Slávnostného koncertu sa zúčastnili verejní a politickí činitelia mesta, protifašistickí bojovníci a mládež. Pred koncertom prehovoril predseda MV SZPB Š. Ortík. Na bohaté revolučné tradície spoločného boja československého a sovietskeho ľudu proti fašizmu poukázal v slávnostnom prejave člen Predsedníctva ÚV SZPB Ing. E. Bielík.

Na koncerte vystúpili poprední bratislavskí umelci: klaviristka K. Havlíková, sólisti opery SND A. Kajabová-Peňásková, laureátka štátnej ceny SSR, O. Malachovský, laureát štátnej ceny Kl. Gottwálda, Š. Hudec, P. Gábor, hudobný skladateľ M. Dubovský. Recitovali E. M. Chalupová a J. Rybárik. Na snímke sólista opery SND Štefan Hudec.

Text: V. RAPOŠ
Snímka: M. EIBENOVA

Z pléna vedenia Zväzu skladateľov ZSSR

Dni plného života

Vdňoch 17.—24. novembra t. r. bolo v Moskve VI. plénum vedenia Zväzu skladateľov ZSSR, za účasti zahraničných delegácií z NDR, PER, RSR, BER, MLR, KEDR a zástupcov prípravného výboru Zväzu českých skladateľov a koncertných umelcov a delegátov Zväzu slovenských skladateľov. Náš ZSS reprezentovali členovia predsedníctva, hudobný skladateľ, zaslúžilý umelec pplk. Milan Novák, umelecký vedúci Vojenského umeleckého súboru v Bratislave a dirigent Pavol Bačin, umelecký šéf opery Slovenského národného divadla.

Jubilejné VI. plénum Zväzu skladateľov ZSSR, venované 50. výročiu vzniku Sovietskeho štátu prebiehalo v slávnostnej atmosfére a pre umeleckú tvorbu najadekvátnejšej forme. Od 17. do 22. novembra sa uskutočnilo nevšedných 18 umeleckých podujatí, komorných, estrádnych a symfonických koncertov, baletných a operných predstavení a prehrávok z magnetofónových záznamov. V širokej palete týchto podujatí sa vlastne uskutočnila prehliadka novej tvorby sovietskych skladateľov za posledné 3—4 roky.

V roku 1968 som bol pozorovateľom prehliadky tvorby Zväzu skladateľov ZSSR v Moskve, a tak môžem azda objektívne zaujať stanovisko k nesmiernemu kvalitatívnemu i kvantitatívnemu rozmachu hudobnej tvorby v jubiliujúcej krajine.

Ak sa pred nedávnom hovorilo prakticky o troch veľkých tvorivých centrách: Moskve, Leningrade a Gruzínsku, v súčasnej dobe dochádza k veľkému rozmachu pozoruhodnej hudobnej tvorby i v ďalších

zväzových republikách — Arménsku, Azerbajdžane, Bielorusku, Estónsku, Kazachstane, Litve, Lotyšsku, Moldavsku, Tadžikistane a Turkménsku. Prakticky zo všetkých zväzových republík odznel v najvýznamnejších koncertných sálach a divadlách Moskvy reprezentatívny výber skladieb, ktorý zaujal predovšetkým v dvoch polohách:

a) nesmierne húževnatým tvorivým zápasom o uchopenie všetkých súčasných tvorivých kompozičných metód a postupov v prospech samotnej hudby a snahou o čo najdokonalejšie spojenie národných hudobných kultúr s výdobytkami svetového progresu v tejto oblasti;

b) vynikajúcou interpretáciou súčasnej sovietskej hudby, ktorá vo svetových reláciách vari nemá obdoby.

Demonštrovať pravdivosť téz na vyše 100 skladbách, ktoré odzneli na pléne (od piesne až po operu), je prakticky nemožné. Pokúsím sa však charakterizovať jednotlivé oblasti tvorby a upozorniť na vyslovene najobjavnejšie a najpozoruhodnejšie tvorivé činy skladateľské a interpretačné, pochopiteľne z hľadiska subjektívneho pozorovania, nenárokujúc si všeobecnú platnosť.

Oblasť tvorby piesní, romanci a zborovej tvorby má v Sovietskom zväze bohatú tradíciu. Úspešne na ňu nadväzujú aj súčasní skladatelia, s úprimnou snahou o **odpatetizovanie vonkajšieho prejavu a pretlmenie spoločenskej problematiky** — v najširšom slova zmysle — do tejto zánrovej oblasti. Klasickou ukážkou inšpirujúcej zložky pre skladateľov boli vynikajúce vokálne telesá z pobaltských republík. Dokonalým spojením interpretácie s pôvodnou tvorbou bolo prevedenie skladieb E. Balsika (Estónsko) v podaní Chlapčenského zboru, sólistov a komorného orchestra Litovskej SSR a A. Bražinskasa (Litva), N. Najssoo a V. Tormisa (Estónsko) v podaní fantasticky intonujúceho a s nevšednou kultúrou interpretujúceho Komorného zboru Lotyšskej SSR.

(Pokračovanie na 3. str.)

